

September 2024

FKOBST FAK.180-11

BESTEMMELSE FOR FJERNUNDERVISNING

RETTELSESBLAD

Nærværende bestemmelse erstatter VFKBST U.180-2, BESTEMMELSE FOR FJERNUNDERVISNING, 2016-12.

ÆNDRINGER

Overordnede ændringer i forhold til seneste udgave er:

Afsnit	Ændringen i hovedtræk
[Skriv afsnit nr.]	[Beskriv ændringen]
[Skriv afsnit nr.]	[Beskriv ændringen]
[Skriv afsnit nr.]	[Beskriv ændringen]
[Skriv afsnit nr.]	[Beskriv ændringen]
[Skriv afsnit nr.]	[Beskriv ændringen]

Bemærk: Oversigten udgør ikke en fuldt dækkende beskrivelse af ændringerne.

BESTEMMELSE FOR FJERNUNDERVISNING

Erstatter:

VFKBST U.180-2, BESTEMMELSE FOR FJERNUNDERVISNING, 2016-12.

1. GYLDIGHEDSOMRÅDE

Denne bestemmelse gælder inden for Forsvarsministeriets område.

2. FORMÅL

Bestemmelse for fjernundervisning definerer fjernundervisning som begreb, og fastlægger de overordnede retningslinjer for koncernens anvendelse af digitalt understøttet fjernundervisning samt ansvaret for udvikling, drift og koordination af dette.

3. INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Gyldighedsområde	3
2. Formål	3
3. Indholdsfortegnelse	3
4. Definitioner	4
5. Læringsmetoder.....	4
5.1 Asynkron fjernundervisning – adskilt i tid og rum	4
5.1.2 Strukturerede fjernundervisningsperioder	4
5.2 Synkron fjernundervisning – adskilt i rum alene	4
6. Anvendelse af fjernundervisning	4
6.1 Generelt.....	4
6.2 Parametre for anvendelse af fjernundervisning.....	4
6.3 Forsvarets Elektroniske Skole	5
7. Ansvarsfordeling	5
7.1 Forsvarsakademiet	5
7.2 Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse.....	6
7.3 Ressortansvarlige myndigheder.....	6
7.4 Netværksgruppe pædagogik i Forsvaret	6
8. Ikrafttræden.....	6
9. Sagsbehandlende enhed	6

4. DEFINITIONER

Fjernundervisning: Undervisning, hvor deltageren og underviseren er adskilt i tid og rum eller rum alene.

5. LÆRINGSMETODER

Fjernundervisning opdeles i to læringsmetoder:

- Asynkron fjernundervisning.
- Synkron fjernundervisning.

5.1 Asynkron fjernundervisning – adskilt i tid og rum

Asynkron fjernundervisning er et læringsforløb, hvor deltager og underviser ikke er aktive med læringsaktiviteten på samme tidspunkt og i samme rum.

Asynkron fjernundervisning kan være on-demand fjernundervisning eller strukturerede fjernundervisningsperioder, som beskrevet nedenfor.

5.1.1 On-demand fjernundervisning

Asynkron fjernundervisning er et læringsforløb, hvor deltager og underviser ikke er aktive med læringsaktiviteten på samme tidspunkt og i samme rum.

Asynkron fjernundervisning kan være on-demand fjernundervisning eller strukturerede fjernundervisningsperioder, som beskrevet nedenfor.

5.1.2 Strukturerede fjernundervisningsperioder

Deltageren er tilmeldt et kursus, hvor deltageren kan arbejde i eget tempo over en givet periode med forskellige læringsaktiviteter, som underviseren har igangsat. Dette kaldes også e-læringsperioder.

5.2 Synkron fjernundervisning – adskilt i rum alene

Synkron fjernundervisning er et læringsforløb, hvor deltager og underviser er aktive på samme tid, men ikke samme sted. Læringsforløbet kan bl.a. understøttes gennem anvendelse af et online konferencesystem, liveblogs, chats etc. Følgende konferencesystemer er p.t. godkendt i koncernen: VTC, Big Blue Button (er integreret i Moodle) og Zoom (kun for Forsvarsakademiets ansatte).

6. ANVENDELSE AF FJERNUNDERVISNING

6.1 Generelt

Anvendelse af fjernundervisning understøtter koncernens kompetenceudviklingsstrategi samt Forsvarets Uddannelsesstrategi, idet metoden giver mulighed for en fleksibel og ressourceeffektiv tilrettelæggelse og gennemførelse af læringsforløb. Både ved revision samt udvikling af læringsforløb skal det overvejes, hvorvidt fjernundervisning kan bringes helt eller delvist i anvendelse. Anvendelse af fjernundervisning bør altid indgå i de didaktiske overvejelser, som en underviser gør sig i forbindelse med planlægning og tilrettelæggelse af et læringsforløb og/eller en læringsaktivitet.

6.2 Parametre for anvendelse af fjernundervisning

Udvikling af fjernundervisning kan være ressourcekrævende, men kan på sigt medføre en ressourcegevinst pga. muligheden for at kunne genbruge læringsaktiviteter, instruktionsvideoer og delmåls- og sluttest. Fjernundervisning giver bl.a. mulighed for:

- Uddannelse i tilfælde, hvor der er begrænset materiel og/eller uddannelsesmateriel til rådighed.

- Uddannelse af mange deltagere på én gang, hvor der ved tilstedeværelsesundervisning ville opstå flaskehalse ift. f.eks. materiel eller uddannelsesfaciliteter.
- Besparelser på rejseaktivitet og mindre træk på fysiske undervisningslokaler.
- Gennemførelse af forudsætningsuddannelse forud for traditionel uddannelse.
- Repetitionsuddannelse.
- Gennemførelse af særlig uddannelse for indsatte enheder i missionsområder.
- Uddannelse i tilfælde, hvor der er begrænset materiel og/eller uddannelsesmateriel til rådighed.

Anvendelse af fjernundervisning forudsætter, at deltagerne kan opnå adgang til de nødvendige IT-platformer, og at der kan afsættes ressourcer til at understøtte rammerne for både deltagerens læringsproces og underviserens virke. Desuden bør man være opmærksom på, om fjernundervisningen med fordel kan kobles sammen med efterfølgende debat, evaluering, dialog eller praksisnær anvendelse for at skabe det størst mulige læringsudbytte.

6.3 Forsvarets Elektroniske Skole

Forsvarets Elektroniske Skole (FELS) er et koncept, hvor der anvendes forskellige webbase-rede platforme til understøttelse af fjernundervisning. FELS udbydes via internettet og FIIN. På FIIN placeres kurser, som er klassificeret til tjenestebrug, eller kurser hvis indhold udelukket anvendes på FIIN. Kurser kan ikke placeres på både FIIN og internettet. Ved at bruge APP'en (på internettet) kan læringsforløb downloades og anvendes offline.

7. ANSVARFORDDELING

Forsvarskommandoen er overordnet ansvarlig for fjernundervisning inden for Forsvarsministeriets koncern og fastsætter policy og overordnede prioriteringer på området.

7.1 Forsvarsakademiet

Forsvarsakademiet varetager den overordnede koordination med styrelser og myndigheder inden for bestemmelsens gyldighedsområde i rammen af Netværksgruppe Pædagogik i Forsvaret (NG PF) under Forsvarschefens Uddannelsesforum.

Forsvarsakademiet forestår teknisk og konceptuel udvikling af FELS og de tilhørende læringsplatforme, herunder:

- Pædagogiske og didaktiske retningslinjer for brug af FELS LMS.
- Tekniske retningslinjer for udvikling og drift af FELS LMS.
- Produktion af kurser, som sætter undervisere i stand til at udvikle fjernundervisning.
- Generelle retningslinjer for udvikling, implementering og produktion af fjernundervisning.
- Varetagelse af kursusadministration af kurser på FELS ved henholdsvis Koncernfælles kursusadministration (MinUddannelse) og Studiekontoret (uddannelser ved FAK).

Forsvarsakademiet deltager i internationalt samarbejde om gensidig videndeling om fjernundervisning i regi af NATO og Nordic Defence Cooperation (NORDEFECO) m.fl. med det formål at udnytte mulighederne i størst muligt omfang.

Forsvarsakademiet forestår koordination med Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse om tekniske forhold vedr. læringsplatforme og applikationer til FIIN og internettet.

Forsvarsakademiet forestår endvidere drift og udvikling af FELS til brug for gennemførelse af fjernundervisning i Forsvarsministeriets koncern, herunder:

- Pædagogiske, didaktiske og tekniske brugeruddannelser af systemer på FELS.
 - Konsulentvirke, herunder pædagogisk, procesorienteret og teknisk bistand til enheder, myndigheder og brugere i koncernen om anvendelse og muligheder på FELS.
 - Administration, drift og udvikling af FELS.
 - Støtte- og brugersupport til FELS.
 - Fastlæggelse af den programpakke, der understøtter FELS.
- Forsvarsakademiet er Ansvarlig Bruger Myndighed (ABM) på CAMPUS¹ og forestår således blandt andet implementering og rådgivning om CAMPUS.

7.2 Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse

Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) forestår driften af platforme til understøttelse af FELS, der styres gennem IT Serviceudvalg Uddannelsesplatforme, hvor FAK er forretningsansvarlig, og FMI er IT ansvarlig. FMI støtter FAK med følgende:

- Teknisk bistand samt udvikling, implementering og drift af den underliggende infrastruktur.
- Monitorering af den tekniske platform.
- Indkøb af software og hardware til brug for udvikling af FELS.

7.3 Ressortansvarlige myndigheder

Ressortansvarlige myndigheder er ansvarlige for fagligt indhold inden for myndighedsområdet til brug for koncernen. Herunder:

- Udvikling og implementering af egne fjernundervisningsprojekter til fælles koncernbrug på FELS.
 - Ajourføring og evaluering af det faglige indhold i egne fjernundervisningsprojekter.
- Øvrige myndigheder kan udvikle fjernundervisning til eget brug.

7.4 Netværksgruppe pædagogik i Forsvaret

Netværksgruppe pædagogik i Forsvaret (NG PF) er koncernens forum for koordination og udvikling af fjernundervisning. Udvalgets opgaver er beskrevet i Kommissorium for Netværksgruppe pædagogik i Forsvaret. Myndighederne i udvalget informerer gensidigt om påtænkte initiativer inden for fjernundervisning og giver status på igangværende projekter.

8. IKRAFTTRÆDEN

Denne bestemmelse træder i kraft d. 01. juni 2024

9. SAGSBEHANDLENDE ENHED

Forsvarsakademiets Uddannelsescenter er ansvarlig for denne bestemmelse.

Flemming Mathiasen
generalmajor
Chef for Forsvarsakademiet

Ref.: Forsvarskommandobestemmelse FAK.180-0, Forsvarets Uddannelsesstrategi ([link](#))

¹ CAMPUS er Statens fælles Learning Management System for alle ministerområder.